

מרכיבי השימור בהליכי התכנון

הגדרות

אתר

"אתר" – כהגדרתו בתוספת הרביעית לחוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965: בנין או קבוצת בנינים או חלק מהם, לרבות סביבתם הקרובה, שלדעת מוסד תכנון הם בעלי חשיבות היסטורית, לאומית, אדריכלית או ארכיאולוגית.

מתחם

איזור גיאוגרפי מוגדר ובו קבוצה של אתרי מורשת, לרבות מרכיבים נופיים, היוצרים מכלול היסטורי, אורבאני או אדריכלי אחד וייחודי.

רשימת אתרים לשימור

מסמך המציג מידע באשר לערכיו הגיאוגרפיים, ההיסטוריים-תרבותיים, אורבאניים ואדריכליים של מרחב התכנון ושל האתרים הכלולים בו. הרשימה נדרשת על פי חוק התכנון והבניה¹ בכל רשות מקומית, לצורך קביעת מדיניות השימור, לצורך תכנון שכבת השימור בתכניות השונות ולצורך הערכת חשיבותם של נכסי המורשת במרחב התכנון. מרחב ההתייחסות של הרשימה יהא אזור/ מתחם/ ישוב או חלק משמעותי מהם. הרשימה כוללת שלושה חלקים:

1. ניתוח והערכה: פרק המסכם את נושא המורשת במרחב התכנון בהיבטים היסטוריים, גיאוגרפיים, תרבותיים ותכנוניים. מנסח את ערכי המקום ומהווה תשתית לזיהוי אתרים לשימור.
2. כרטיסי אתרים: ריכוז נתונים בסיסיים עבור כל אתר והערכה ראשונית של חשיבותו התרבותית.
3. מפת אתרים: סימון שכבת השימור במפת המידע הגיאוגרפי. המפה תבטא את מרכיבי השימור במרחב התכנון, כולל אזורי החץ, כפי שמופיעים בניתוח והערכה ובכרטיסי האתרים.

תיעוד מקדים

מסמך שנועד לתאר באופן ראשוני את "סיפורו" של אתר ולאפשר הערכתו מהבחינה ההיסטורית-תרבותית, אורבאנית ואדריכלית וזאת בהתייחס לתכנון המפורט המוצע בהקשר לאתר זה. מטרתו לסייע הן למתכנן, בעת גיבוש פתרון תכנוני מושכל והן למוסדות התכנון, בעת בחינת התכנית והערכתה על רקע היבטי השימור ולאורך כל שלבי התכנון המפורט. על סמך ממצאי התיעוד המקדים תקבע רמת השימור של האתר.

תיעוד מקדים יערך בתחילתו של הליך התכנון המפורט, כבר בשלב הבדיקה התכנונית המוקדמת ובמסגרת תנאי הסף להגשתה של התכנית.

תיק תיעוד

מסמך מפורט ובו ריכוז המידע ההיסטורי-תרבותי והאדריכלי בנוגע לאתר, החל מהרמה הכללית ועד לפרטי הבניין, פירוט חומרים, טכנולוגית בניה וכד'. מטרתו לסייע למתכנן בשלב התכנון המפורט ובשלב הביצוע, ולמוסדות התכנון, בעת מתן היתר בניה ובשלב הפיקוח ומתן תעודת גמר. תיק התיעוד הינו השלמה של ה"תיעוד המקדים" וגם הוא מתייחס לאתר.

¹ סעיף 12 בתוספת הרביעית לחוק התכנון והבניה 1965 או סעיף 219 בהצעת חוק התכנון והבניה 2010

תרשים מרכיבי השימור בהליכי התכנון

